

Публікація може бути здійснена у відповідності до Закону України «Про доступ до публічної інформації», Закону України «Про інформацію»

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

07.10.2024 № 0012/1024-ВЕЮ

ПРО ЕКСПЛУАТАЦІЮ ДИТЯЧОЇ ПРАЦІ ТА ВІДВОЛІКАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ВІД НАВЧАННЯ

Замовник експертизи	Конфіденційна інформація
Контактні дані Замовника	Конфіденційна інформація
Експерт	Пахтунов О.С.
Підстава для проведення експертизи	Обмеження прав та свобод громадян
Об'єкт експертизи	Діяння працівників школи
Завдання експертизи	Оцінка відповідності дій працівників школи чинному законодавству на предмет дотримання прав і свобод учасників освітнього процесу

Експлуатація дитячої праці, рівно як і відволікання здобувачів освітніх послуг від навчання, примусове виведення вихованців навчального закладу поза межі освітнього процесу є протизаконним та таким, що порушує базові невід'ємні права дитини.

Примус мало- та неповнолітніх вихованців закладу освіти до виконання невластивих їм обов'язків, використання їх праці на безоплатній основі порушує чинні норми трудового, кримінального законодавства та законодавства про освіту.

Експлуатація дитячої праці є кримінально караним діянням. Таке діяння вчинене особами, від яких дитина знаходилася у залежності, в т.ч. і за родом фахової діяльності останніх є обставиною, що обтяжує покарання. **Згідно зі ст.150 Кримінального Закону України** «експлуатація дитини, яка не досягла віку, з якого законодавством дозволяється працевлаштування, шляхом використання її праці» карається – від арешту на строк до шести місяців до позбавлення волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Чинне освітнє і трудове законодавство також забороняє і відволікання здобувачів освітніх послуг від навчання.

Відповідно до частини 5 ст.53 Закону України «Про освіту» (далі – Закону) «Залучення здобувачів освіти під час освітнього процесу до виконання робіт чи до участі у заходах, не пов'язаних з реалізацією освітньої програми, забороняється, крім випадків, передбачених рішенням Кабінету Міністрів України.»

Норма, викладена у ст.53 Закону може тлумачитися як така, що вимагає добровільної згоди не лише мало- або неповнолітнього здобувача освітніх послуг на «роботи, не передбачені навчальним планом», але і згоди його законних опікунів.

Така згода може бути надана кожного разу окремо на кожен вид робіт особисто законним опікуном (батьками або особами, що їх замінюють) щодо власної дитини, або надана одноразово на певний вид і обсяг робіт. Загальні рішення батьківських зборів, нарад працівників закладу, вольові рішення адміністрації не мають під собою правових підстав та порушують встановлений порядок роботи закладу.

Відповідно до частини 2 п.29 Типових Правил внутрішнього розпорядку для працівників державних навчально-виховних закладів України, затверджених наказом Міністра освіти України від 20 грудня 1993 р. № 455, що зареєстрований у Міністерстві юстиції України 2 червня 1994 р. за № 121/330 «відволікання учнів за рахунок навчального часу на роботу і здійснення заходів, не пов'язаних з процесом навчання, забороняється, за винятком випадків, передбачених чинним законодавством».

Таким чином, примусове відволікання здобувачів освітніх послуг на будь-які роботи, не пов'язані з процесом освіти є порушенням законодавства України про освіту. Подібні дії, пов'язані з експлуатацією дитячої праці тягнуть за собою дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність у відповідності з розміром шкоди, завданої мало- або неповнолітнім здобувачам освітніх послуг.

О.С.Пахтунов

07.10.2024

pahtunov@school52.com.ua
public.relations@school52.kiev.ua

380 44 362 1660